

Remissvar – SOU 2025:37 "Skärpta villkor för friskolesektorn"

Kommun: Lilla Edets kommun

Diarienummer: U2025/01015

Sammanfattning Kommunen ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som läggs fram i SOU 2025:37. Skärpta krav på insyn, ekonomisk stabilitet och ansvarsfull hantering av skattemedel är välbehövliga åtgärder för att säkra utbildningens kvalitet och trygghet för barn och elever. Kommunen efterlyser dock tydligare vägledning i vissa delar, stöd för kommunernas tillsynsarbete samt en kompletterande analys av pedagogiska konsekvenser.

Övergripande synpunkter Kommunen ser positivt på att utredningen fokuserar på transparens, ansvar och långsiktighet i friskolesektorn. Kommunen vill samtidigt framhålla behovet av tydligare föreskrifter och stödmaterial för att göra regelverket effektivt och rättssäkert för både huvudmän och tillsynsmyndigheter. Kommunen ser också behov av att analysera hur ökade krav kan påverka pedagogiska aspekter såsom elevhälsa, särskilt stöd och lärartillgång.

Synpunkter på betänkandets förslag och bedömningar

6.6 Krav på ekonomisk stabilitet och långsiktighet Kommunen tillstyrker förslagen. Det är viktigt att huvudmän som driver utbildningsverksamhet har förmåga och vilja att göra detta över tid. Att inkludera likviditet, eget kapital och ägarstruktur i prövningen är positivt.

5.7.6 Krav på ökad insyn – särredovisning på enhetsnivå Kommunen tillstyrker förslaget. Särredovisning skapar förutsättningar för att följa pengaflöden och säkerställa att resurser används till utbildning.

5.7 Värdeöverföringsförbud vid nyetablering, ägarbyte och kvalitetsbrister Kommunen tillstyrker förslaget. Det är rimligt att hindra vinstuttag i dessa situationer för att skydda elevernas utbildning.

6.6.4 Skyldighet att anmäla skolnedläggning i förväg Kommunen tillstyrker förslaget och anser att en sanktionsavgift vid försummelse är nödvändig för att ge regeln genomslag.

8.5 Återkrav av skolpeng Kommunen tillstyrker förslaget men efterlyser statlig vägledning för att undvika rättsliga tvister och osäkerhet vid tillämpningen.

Övrigt - Kommunal tillsyn – behov av stöd och samordning Kommunen föreslår att staten tar fram:

- Nationella riktlinjer och mallar för tillsyn, inspirerade av Skolinspektionens arbete med Ägar- och ledningsprövning ("ÄLP").
- Statlig finansiering av kompetensutveckling inom skoljuridik och tillsyn.

Konsekvenser Flera förslag innebär ökade administrativa krav för huvudmän och kommuner. Särskilt mindre ideella huvudmän kan påverkas negativt. Samtidigt förbättras möjligheterna till rättssäker och likvärdig användning av skolpeng. Kommunen anser att tydlig statlig vägledning och stöd är avgörande för att förverkliga reformens syfte utan oönskade bieffekter.

Kommunen vill också påtala att betänkandet i begränsad utsträckning berör de pedagogiska konsekvenserna av förslagen. Visserligen lyfts vissa potentiella effekter för personal och elever i konsekvensavsnitten, men det saknas en samlad analys av hur reformerna kan påverka:

- Tillgången till särskilt stöd,
- Elevhälsans resurser och arbetsförutsättningar,
- Möjligheterna att rekrytera och behålla behörig personal,
- Skolors möjligheter att utveckla nya arbetssätt.

Kommunen anser att en sådan analys bör genomföras i det fortsatta lagstiftningsarbetet för att säkerställa att de föreslagna reformerna inte får oavsiktliga negativa effekter för skolans kärnuppslag: att ge alla barn och elever en likvärdig och kvalitativ utbildning.